

Anderen over Frank Bill

‘*Donnybrook* van Frank Bill is als Edgar Allan Poe die heroïne spuit, als John Steinbeck die cocaïne freebaset, als een stomdronken Ernest Hemingway. Het is zo’n geweldig boek dat ik het gevoel had een stoot tegen mijn keel te hebben gekregen, een trap voor mijn ballen en dat ik op het punt stond bloed te gaan spugen.’

– Ray Wylie Hubbard

‘Je komt wankelend weer tevoorschijn uit de doorgedraaide wereld van *Donnybrook* met zijn meth, bebloede knokkels, in het rond flitsende messen en dichtklappende kaken. Punt.’

– Michael Koryta, schrijver van *The Prophet*

‘Mijn god, waar komt deze kerel in hemelsnaam vandaan? Hij schiet de lucht in als een raket en raakt je zo hard als een bijsteel tegen je slaap nadat je een grote snuif accuzuur hebt genomen en als ontbijt een levende ratelslang hebt gegeten. Een van de wildste ritten die je ooit zult meemaken in een boek.’

– Donald Ray Pollock, schrijver van *The Devil All The Time*

‘*Donnybrook* van Frank Bill is een meesterwerk als een stoot in je maag. Bill slaagt erin zijn personages te bezielen met een heel arsenaal van menselijke emoties hoewel zij maar twee manieren van leven kennen: ruig en ruiger.’

– Reed Farrel Coleman, schrijver van *Gun Church*

‘De personages van Frank Bill lijken allemaal met 140 kilometer per uur door doodlopende straten te razen. Zijn beschrijving van hoe zij voorbijscheuren is levendig en onvergetelijk. Hij is als een Barry Hannah aan de speed, maar de toon is onmiskenbaar die van hemzelf.’

– William Gay, schrijver van *Provinces of Night*

‘Luister, ik ben een grote jongen die niet snel bang is, maar de wereld die Frank Bill met zijn verbeelding heeft neergezet is zo verrekte angstaanjagend dat ik al na zo’n dertig pagina’s oprecht de aandrang

voelde om onder de dichtstbijzijnde tafel te kruipen en op mijn duim te gaan zuigen. Met zulke ontaarde en hardvochtige personages, met zo'n deprimerend en door wanhoop getekend landschap, met zo'n samenloop van conflicten die wel tot uitbarsting móéten komen, is het een goddeloos wonder dat dit goddeloos prachtige boek niet in vlammen opgaat op het moment dat je het openslaat en zuurstof er toegang tot krijgt.'

– Bruce Machart, schrijver van *The Wake of Forgiveness* en *Men in the Making*

'Het proza van Frank Bill gromt en jankt en is even Amerikaans als het geluid van een opgevoerde Chevrolet. Ruig. Hard. Echt. Het bloed druipt van alle pagina's. Waar zijn verhalenbundel *Crimes in Southern Indiana* als een stoot in de maag was, is *Donnybrook* een rechtse waar-door je meteen knock-out gaat.'

Daniel Knauf, maker van de HBO-serie *Carnivàle*.

'De verhalen van Frank Bill slaan de perfecte brug tussen literatuur en pulp: prachtig geschreven, meeslepend leeswaardig en zo verslavend als meth.'

– Pinckney Benedict, schrijver van *Dogs of God*

'*Crimes in Southern Indiana* betekent de geboorte van een belangrijke Amerikaanse fictieschrijver wiens proza gelijkstaat aan een optreden van Warren Oates, een nummer van Merle Haggard, een foto van Walker Evans. Hoe verleidelijk het ook is hem te vergelijken met andere schrijvers, feit is dat over vijf jaar elke goede nieuwe fictieschrijver die de aandacht trekt vergeleken zal gaan worden met Frank Bill.'

– Scott Phillips, schrijver van *The Ice Harvest*

'Neem de blaf van een .45, de grom van een doorgeroeste geluiddemper en het spookachtige gejoel van een methfreak in een drie dagen durende roes en je hebt een idee van de vertelstem van Frank Bill, een opzienbarend getalenteerde schrijver wiens verhalen uit dezelfde duistere, lyrische bron putten als die van Daniel Woodrell en Dorothy Allison.'

– Benjamin Percy, schrijver van *The Wildling*

FRANK BILL

Donnybrook

Karakter Uitgevers B.V.

Donnybrook: een rumoerig en chaotisch tafereel; een verhitte discussie.

In de achttiende eeuw was dit uitgegroeid tot een enorme bijeenkomst, die elk jaar op 26 augustus begon en vijftien dagen duurde, een verzamelplek voor paardenhandelaren, waarzeggers, bedelaars, worstelaars, dansers, vedelaars en venters van alle mogelijke etenswaren en drank. Donnybrook was berucht in Ierland en daarbuiten voor zijn lawaai en ordeloosheid, maar vooral voor de door de whisky aangewakkerde vechtpartijen die na zonsondergang plaatsvonden. Een terloopse verwijzing in uitgerekend *The English Constitution* (1867) van Walter Bagehot geeft een indruk van hoe het er daar aan toeging: ‘Het enige geaccepteerde principe [...] leek op het advies dat de traditionele Ier kreeg als hij de Donnybrook Fair bezocht: “Zodra je een hoofd ziet, sla je erop.”’ Het gebruikelijke wapen was een eiken stok of een van sleedoornhout, door de Ieren vaak aangeduid als een *shillelagh*. Volgens de legende gaf een bezoeker aan de Donnybrook Fair de voorkeur aan vechten boven eten.

– Michael Quinion, *World Wide Words*

1

Ik kan Zeek en Caleb, die kleintjes van me, niet te eten geven vanuit de bak, dacht Jarhead Earl. Dit was zijn kans ze een beter leven te geven.

Hij duwde met zijn duim nog twee .12-patronen in de kamer van het jachtgeweer.

De klik van de eerste patroon had weergalmd in de oren van Dote Conrad nadat hij het automatische .12-geweer aan Jarhead had overhandigd.

Jarhead bracht de loop omhoog en zei: 'Handen in de lucht en draai je naar me om. Langzaam.'

Dote had een willekeurig jachtgeweer of wapen kunnen pakken dat voor hem aan de muur achter de toonbank van zijn wapenwinkel hing, maar die waren allemaal ongeladen.

Hij stak zijn harige armen in de lucht. Spreidde ze naast zijn hoofd als de palen van een voetbaldoel. Zijn handen ter hoogte van zijn oren, die vanonder zijn petje met verbleekte rebellenvlag staken. Hij droeg een grijs T-shirt. Rode bretels liepen over een kogelronde pens omlaag. Koperen klemmetjes grepen zich vast aan de band van zijn camouflagebroek. Zei: 'Ik kan hem apart voor je houden als je vandaag nog niet kunt betalen. Het duurt nog wel even voordat het hertenseizoen begint.'

Jarhead zei: 'Ik betaal geen ene moer. Kom achter je toonbank vandaan. Ik volg je naar de safe achter. Of je moet genoeg in de kassa hebben liggen.'

Iedereen in Hazard wist dat Dote maar eens per maand zijn geld wegbracht. Dat zijn safe en kassa vol dikke stapels bankbiljetten lagen. Hij ter bescherming nooit een geladen pistool achter zijn toonbank had liggen. Ook al dreef je een wapenwinkel, in dit dorpje in de heuvels van Zuidoost-Kentucky, waar iedereen op zijn vijftiende al wist met wie hij later ging trouwen en kinderen zou krijgen, hoefde nooit iemand bang te zijn voor een overval.

‘Ik weet dat het zware tijden zijn,’ probeerde Dote. ‘Lui zonder werk met de economie in een dip. Heb gehoord dat de staat binnenkort wegwerkers nodig heeft. Wat het ook is wat je niet hebt, dat krijg je niet door dat te doen wat je nu van plan bent met dat geweer.’

Jarhead zag de met vuil besmeurde gezichten van Zeek en Caleb voor zich. Ze jammerden: ‘Heb honger, papa.’ Hij had geen tijd voor Dote’s adviezen. ‘Laten we eerst maar eens kijken wat je in je kassa hebt.’

‘Jarhead, ik kan niet...’

Jarhead zwaaide de loop een halve meter bij Dote vandaan. Knalde een gat in de muur. De huls kletterde op de toonbank. De tweede patroon viel op zijn plek. Dote’s oren tuitten en hij greep de loop. Trok Jarhead tegen de toonbank. Jarhead rukte de hete loop uit Dote’s handen. Ramde hem als een lans tegen Dote’s koraalrode neus. Kraakbeen brak. ‘Godver!’ schreeuwde Dote. Tranen liepen uit zijn knipperende ogen.

‘Het was geen verzoek,’ zei Jarhead.

Dote boog naar achteren, weg van de loop. Het kruis van zijn camouflagebroek werd donker. Losse huid hing lillend aan zijn armen. Straaltjes zweet liepen omlaag over de ouderdoms-

vlekken op zijn voorhoofd. Hij voelde zich machteloos, een idioot, beseftte dat als hij een wapen had gehad hij die klootzak nu kon neerschieten, vervloekte zichzelf en waggelde naar de kassa. Wie had kunnen bedenken dat die vent zijn eigen munitie mee zou nemen? Met de ene hand om zijn neus geklemd sloeg hij met de andere op wat knoppen en opende de la. Trok een stapel twintigjes tevoorschijn. Daarna een stapel tientjes en vijfjes. Legde ze op de glazen toonbank.

‘Tel ze hardop uit,’ droeg Jarhead hem op.

Toen Dote bij duizend was, riep Jarhead: ‘Stop maar!’

De helft van de stapel twintigjes had Dote nog niet uitgeteld. ‘Je wilt niet alles?’ vroeg Dote door zijn dichtgeknepen neus.

‘Heb niet alles nodig.’ Hij liet het jachtgeweer met één hand los. Stak die hand in zijn achterzak en legde een plastic tasje van Walmart op de toonbank. ‘Doe die duizend in de tas.’

Dote propte het geld in de tas. Hij schoof Jarhead de met bloed uit zijn neus bespatte biljetten toe, die het tasje weggriste en zei: ‘Vouw je handen op je achterhoofd. Achteruit. Draai je om. Naar de achterkamer.’

Dote’s lichaam huiverde van de verontrustende gedachte nooit meer zijn vrouw te zien, die, als hij in de winkel stond, gebakken kippenlevertjes at, gepaneerd volgens een geheim recept van haar moeder, en op hun satelliet-tv naar het Home Shopping-kanaal keek. ‘Wacht nou even!’ smeekte hij.

Jarhead gebaarde met de geweerloop. ‘Draai je om!’ Dote gehoorzaamde. Liep zijwaarts naar het uiteinde van de toonbank, waar Jarhead de loop tegen zijn achterhoofd zette. Hij duwde Dote door het stripgordijn naar de achterkamer vol dozen munitie en ongeopende kratten met wapens. Daar lag die

verdomde munitie die hij nodig had gehad. ‘Ga op je knieën zitten,’ droeg Jarhead hem op.

Dote’s gezicht werd warm van de tranen. Helder vocht vermengde zich met bloed.

‘Alsjeblieft!’ smeekte hij. ‘Alsjeblieft!’

Krakend landden zijn knieën op de koude, harde betonnen vloer. Jarhead ging achter hem staan met de nog altijd warme geweerloop. Zette die tegen Dote’s achterhoofd. Dote viel voorover door de hevige schok die door zijn lichaam trok.

Het vlees van de man was geblakerde pudding. Flat had het krijsende lichaam uit het huis gesleept en op het erf laten vallen. Daar lag het nu, de armen gespreid als een godheid, naast een verroeste driewieler. Een schommel zonder bankje en touwen. Lang verdrongen herinneringen. Rook steeg op van de vlammen achter hen. Geel en oranje lichtten het donker op en verslonden het oude huis.

‘We moeten hem naar de eerstehulp brengen,’ zei Flat.

Angus onderbrak hem. ‘Die bellen de politie. Jullie zouden beter moeten weten.’

Liz en Angus hadden Beatle en Flat achtergelaten bij de kokende partij meth om bij de plaatselijke auto-onderdelenfabriek de vertrekkende tweede en komende derde dienst op te wachten. De fabriek zou binnen zes maanden zijn deuren sluiten omdat de economie in het slop zat. Mannen en vrouwen die het boodschappen doen oversloegen, de termijnen van hun auto en hun huurbetalingen. Die tijdens hun acht uur lange diensten hunkerden naar ontsnapping, naar hun volgende dopaminekick.

Die klerelijers met hun ingevallen gezichten, hun juskleurige

haren en hun ogen als plafondspotjes diep in hun kassen kwamen dan naar Angus' ganzenstrontgroene Pinto gelopen. Staken hun verkreukelde loon door het omlaag gedraaide raampje naar binnen. Angus bleef dan zitten alsof hij niet bestond en Liz nam het geld aan, deed de arbeiders het genoegen van een gram door merg en been gaande goddelijkheid, bezorgde iedere koper het gevoel onoverwinnelijk te zijn.

Zo hield Angus zich in leven sinds het ongeluk en de operatie waardoor één kant van zijn gezicht een puzzel vormde van niet langer passende vleesstukjes.

Angus en Liz waren teruggekeerd naar de boerderij. Hadden daar Flat aangetroffen op het erf, jammerend dat hij en Beatle helemaal waren ingestort na te veel dagen aan één stuk gebruikt te hebben. Ze hadden de lithiumstrips uit de batterijen laten koken op de Coleman-branders. Voordat Flat Beatle wakker had kunnen maken, was het spul oververhit geraakt, was er gas ontsnapt en had Beatle in de fik gestaan. Hij had die arme eikel meteen naar het erf gesleept.

Nu lag Beatle te kronkelen van de pijn van zijn olieachtige brandwonden en scheurde hij hun trommelvliesen met: 'Help me! Alsjeblieft! Help me dan!'

'Wat moeten we dan met hem?' vroeg Liz.

Angus stak een hand in het voorpand van zijn overall en haalde een moordwapen tevoorschijn.

'Wat ben je van plan, verdomme?' wilde Flat van hem weten.

'Ik ga die achterlijke broer van je uit zijn lijden verlossen.'

Beatle's gesmeek werd gejammer en steeg op van de grond. Angus richtte het pistool op Beatle's verschroeide haar. Zijn woorden verstilden.

Flat wankelde op hem af, zei: 'Jij, kloot...'

Angus bracht de .45 naar Flats met as besmeurde gezicht. Haalde de trekker over. Wit spatte uiteen in rood. Flat zakte ineem op de grond.

Liz draaide zich om. Schudde haar hoofd met krullende chocolade-vanillekleurige dreads. Vocht tegen haar tranen en ratelde: 'En wat nu?'

Angus schoof het warme wapen terug in zijn zak. 'We moeten ervandoor voordat de county-jongens verschijnen. Ons opzadelen met jaren in de bak. Op zoek naar een ander huis waar we in kunnen trekken. De tering naar de nering zetten. We moeten opnieuw beginnen voordat hier geen banen meer zijn, voordat niemand meer geld heeft.'

Die ochtend was de oude man wakker geworden door de knal uit het jachtgeweer. Het gezicht van de kerel op wie de kogel was afgevuurd, had hij niet kunnen onderscheiden. Over de vent met het wapen in zijn handen droomde hij al een tijdje. Een potige kerel die kilometers over landweggetjes draafde, door de avondzon jogde. Daarna ranselde hij een aan een boom vastgebonden volgepropte plunjebaal af of gaf hij een andere menselijke gestalte ervan langs met zijn vuisten, knieën en ellebogen in het bijzijn van een menigte kerels met aan diggelen geslagen gezichten die drank achteroversloegen en wedjes legden. Hij was een vechter die bekendstond als Jarhead Earl.

Op andere dagen droomde hij van ingevallen gezichten met knorrende magen. Twee jongetjes en een vrouw. De vrouw was door haar familie pijn gedaan. Met haar duim opende ze het deksel van een potje. Schudde pillen in haar hand, kauwde

erop als waren het Chiclets. De jochies bevonden zich op een aarden erf met wat stukken dood gras, speelden op een geïmproviseerde schommel, aangevreten door roestvlekken als door acne. Maar als de vechter ze naderde, begonnen ze te gloeien alsof verder niks ertoe deed.

Het was inmiddels al een aardig tijdje donker. Purcell draaide de dop van zijn fles Kessler open, schonk de whisky in zijn koffiekopje zonder koffie. Probeerde de beelden waarvan hij wist dat het puzzelstukjes waren samen te voegen in zijn geest, zoals hij al maanden deed. Hij stak een Marlboro op in de zekerheid dat er shit los zou gaan barsten en dat hij daar middenin terecht zou komen, maar hoe en wat wist hij nog niet. Hij wachtte nog op het moment dat het ging gebeuren.

Vliegen streken neer en muggen zoemden om de donkere stank die opsteeg van de lichamen die in de klamme duisternis lagen. De vlammen hadden de wanden en het dak van het huis in een verkoold staketsel veranderd.

Hulpsheriff Ross Whalen depte zijn voorhoofd met een rafelige blauwe zakdoek en hanteerde in de andere hand zijn Maglite. Dacht aan hoeveel welvaart de fabriek de plaats had gebracht dankzij zijn winsten op de productie van auto- en vrachtwagononderdelen voor Ford en GM, maar tegelijkertijd zijn arbeiders verslaafd had gemaakt, want die waren vergetelheid gaan zoeken in het roken, spuiten of snuiven van synthetische dopamine. Wat zouden ze doen als de fabriek zijn deuren sloot? Ze geen uitkering meer kregen? Wat zou er gebeuren als er nog meer banen verdwenen en hun verslaving gewelddadig werd?

Agent Meadows peuterde met een tandenstoker tussen zijn roomwitte tanden, scheen met zijn zaklamp, keek naar hoe hulpsheriff Whalen neerknielde en vroeg zijn baas: ‘Wat denk je, Ross?’

Met zijn blik op de verkoolde en de niet-verkoolde, en daarna op de oude schuur waar de vrijwillige brandweer met zijn eigen lichten op scheen, de zwarte restanten in zich opnam, antwoordde Whalen: ‘We zijn hier niet in het Wilde Westen. In een plaatsje als dit in het zuiden van Indiana horen huizen niet op zo’n manier af te branden. En daar horen mensen ook niet te eindigen met een kogel in hun achterhoofd.’

Meadows spugde de tandenstoker uit op het verkoolde onbekende lijk en vroeg: ‘Denk je dat hier weer van die troep werd gekookt?’

Whalen ademde luid uit. ‘Ik denk het wel, aangezien een groot deel van de county daaraan kapotgaat. We weten meer als we achterhaald hebben wie deze geroosterde figuren zijn. Het kaliber van de kogel hebben vastgesteld. De jongens van de staat en de brandweercommandant hebben onderzocht hoe dit vuur is ontstaan. En haal verdomme je tandenstoker van het slachtoffer af. Hoe het ook zit, dit deugt niet.’

Het bloed in Dote’s nek was opgedroogd. Zijn harige polsen waren met telefoonkabel op zijn rug gebonden. Het koude beton drukte tegen zijn wang en voorhoofd. Hij probeerde adem te halen door zijn geplette neus die op was gezwollen tot een zwarte aardappel. Hoestte. Rukte tussen de stapels munitiekisten zijn eivormige bovenlichaam omhoog, had een barstende koppijn.

Nu hij zat draaide alles in zijn omgeving om hem heen, was

alles in het vertrek met een trillende laag rijp bedekt. Achter zijn rug piepte de voordeur van zijn wapenwinkel open. 'Hier ben ik,' schreeuwde Dote. 'Help me!'

Shane haastte zich naar achteren. Zijn rechteroog draaide rond in zijn kas als een opgejaagde vlieg waarnaar wordt gemept, zijn linkeroog nam de verontrustende, op de grond gezeten gestalte van Dote in zich op. 'Wat een troep is het voor,' zei hij. 'De toonbank is een en al bloed en geld.'

'Maak me nou maar gewoon los,' droeg Dote hem op. 'En haal de *marshal* erbij.'

Shane was de oudste van drie broers en vier zussen. Ging te voet de landweggetjes van Hazard af. Had nog nooit een voertuig bezeten. Kocht elke drie maanden een nieuw paar wandelschoenen voor een goede ondersteuning van zijn voetholte bij zijn kenmerkende loopje. Zijn haar was zo grijs als de as in een houtoven. Zijn huid donkerder dan van veel volbloedindianen door al zijn wandelingen in de zon.

'Wat is hier verdomme gebeurd?'

'Ben beroofd en mishandeld.'

'Vroeg me al af waarom je zo laat nog open was. Zag licht branden.'

'Hoe laat is het?'

'Het is al een behoorlijke tijd donker.'

Shane was niet iemand die de tijd aanduidde met uren, maar kende wel het verschil tussen licht en donker.

'Kennelijk was jij de enige die het raar vond dat ik hier nog was na zonsondergang.'

Shane trok een Buck-mes uit zijn voorzak. Dote hoorde het lemmet klikken.

‘Doe je daar wel voorzichtig mee? Ik zit er niet op te wachten dat je mijn polsen doorsnijdt.’

Shane verloor Dote van de kabel om zijn polsen. Snoof de lucht op. Vertrok zijn gezicht. ‘Wat ruikt er hier naar pis?’

Dote bracht zijn handen naar voren. Wreef zijn polsen. ‘Maak je daar niet druk over. Help me liever overeind.’

De voordeur piepte opnieuw. Dote en Shane schreeuwden tegelijkertijd: ‘Hier!’

Pike Johnson, de plaatselijke marshal, kwam door het stripgordijn de achterkamer binnen. ‘Verdomme, Dote. Ik kwam even een kijkje nemen. Je vrouw zit flink in de rats. Zegt dat ze je al uren probeert te bellen. Wat is jou overkomen?’

‘Die hufter van een Jarhead Earl is mij overkomen. Kwam een jachtgeweer kopen. Moet munitie van thuis mee hebben genomen. Je weet dat al mijn wapens ongeladen zijn. Heeft me beroofd van duizend dollar.’

Pike droeg een Rustler-spijkerbroek. Een wit T-shirt over zijn huid vol levertvlekken. Een strooien cowboyhoed op zijn grijzende haren. Een .38 met korte loop in een holster die met een klemmetje aan zijn broeksband op zijn rug hing. Hij was al ruim twintig jaar de marshal. Had zijn portie inbraken wel gehad. Dronkenlappen. Echtelijke ruzies. Hij keek de ruimte rond, trok zijn bovenlip op. ‘Het lijkt erop dat die klotehufter hier ook heeft staan zeiken.’

‘Ja, het ruikt hier naar pis, hè?’ zei Shane.

Dote werd rood, zei: ‘Waarschijnlijk is dat Fritz’s hertenlokmiddel. Heb daar vanmorgen wat van gemorst.’

‘Neu, dit ruikt menselijk,’ zei Shane.

‘Jarhead heeft me godverdomme beroofd!’ blies hij van woede. ‘Zit niet te zeiken.’

Shane wees naar Dote's natte kruis. 'Volgens mij heb je zelf ook zitten zeiken, Dote.'

Pike schraapte zijn keel en vroeg: 'Weet je zeker dat het Jarhead was?'

'Godver, praat ik zo onduidelijk?'

'Geen reden om kwaad te worden. Ik doe alleen maar mijn werk. Het was te verwachten. Iedereen weet dat zijn moeder hokte met een andere kerel dan zijn vader.'

'Meen je dat nou?' vroeg Shane.

'Ja. Zijn echte vader was een Vietnam-veteraan. Marinier. Zat bij de genie en deed volgens sommigen ook verkenningwerk. Zou op-en-top een klootzak zijn geweest. Johnny's moeder heeft hem achtergelaten in Indiana, ze zei dat hij met de doden sprak. Hij is haar nooit achterna gekomen, maar zijn moeder heeft Johnny de bijnaam Jarhead gegeven omdat zijn vader marinier was en alle mariniers zo worden genoemd.'

'Luister, jij moet hier de vrede bewaren, geen interessante verhalen gaan ophangen over dat rund met littekens op zijn knuisten en over hoe pis precies ruikt. Wat zou je ervan vinden als je achter dat jachtgeweer en mijn duizend piek aan ging?'

Pike knikte. 'Wat voor jachtgeweer heeft hij gestolen?'

'Een Remington 1100. Hoezo?'

'Het lijkt erop dat hij dat voor je achter heeft gelaten. Alleen op het geld uit was. Het wapen staat voor tegen de muur.'

Pike nam door het gordijn de situatie in de winkel in zich op. Het op de toonbank achtergebleven geld. Spatten van Dote's bloed. Het gat in de muur van de .12-patroon. 'Ik snap er niet veel van.'

Dote werd nijdig, zei: 'Ik snap het heel goed. Die knul heeft

meer lef dan hersens. Niet genoeg geld om die ziekelijke jochies te eten te geven die hij bij die pillenslikster van een Tammy Charles heeft verwekt, en toen gedacht dat hij mij maar moest beroven.'

Pike hield een spiraalnotitieblokje in handen dat hij uit zijn achterzak had getrokken. Krabbelde wat aantekeningen op. Vroeg: 'Dus hij liet je het bedrag precies uittellen? Heeft de rest laten liggen? Als hij je had willen beroven van alles wat je hebt, had hij rustig zijn gang kunnen gaan, maar dat heeft hij niet gedaan.'

Dote kneep zijn lippen opeen. Zei: 'Het enige wat ik weet is dat ik terug wil hebben wat hij van me heeft gestolen. En dat ik hem daarvoor graag de bak in zie draaien.'

Pike sloeg het notitieblokje dicht, liet het terug in zijn kontzak glijden en zei: 'Ik laat een opsporingsbevel uitgaan. Als hij thuiszit of in de heuvels hier, hebben we hem zo gevonden.'